

TLAČOVÁ SPRÁVA

1. september 2025

Kino Lumière oslávi svoje narodeniny kultovým filmom Pulp Fiction a slovenským sci-fi Tretí šarkan

Kino Lumière oslavuje 14 rokov od svojho otvorenia 5. septembra. Svoje narodeniny si v tento deň pripomenie projekciou kultového filmu Quentina Tarantina *Pulp Fiction* (1994), ktorý sa premietne v cykle Reštaurovaná klasika. Zo zbierok Slovenského filmového ústavu (SFÚ) sa pri tejto príležitosti premietne digitálne reštaurovaný sci-fi film *Tretí šarkan* (1985) režiséra Petra Hledíka, ktorý je do programu zaradený 6. septembra.

Film *Pulp Fiction* s prívlastkom najkultovejší z kultových sa pohráva so schémami žánrového filmu a pop-kultúry a je považovaný za „prototyp“ postmoderného filmu. Je antológiou žánrových citácií, strieda žánre od gangstersky po tanečný film, od filmu z boxerského prostredia až k filmom o Vietname. Skladá sa z troch na prvý pohľad nesúvisiacich historiek z krvavého podsvetia tvoriacich jeden príbeh, plný štylizovaného násillia, drog, absurdných situácií, nečakaných dejových zvrátov a dnes už legendárnych scén a „zľudovených“ dialógov. Dokonale funguje ako napínavý film s inovatívnou príbehovou štruktúrou, v ktorom sa hlavné postavy jedného príbehu stávajú vedľajšími v inom príbehu. Vo filme účinkujú hollywoodske hviezdy ako John Travolta, Samuel L. Jackson, Bruce Willis, Maria de Medeiros, Uma Thurman, Harvey Keitel, Tim Roth či Amanda Plummer.

Pulp Fiction preslávil Tarantina po celom svete, dodnes z neho čerpajú režisérovi nasledovníci. Svetovú premiéru mal na MFF v Cannes, kde získal Zlatú palmu. Zo siedmich nominácií na Oscara premenil na sošku nomináciu v kategórii najlepší pôvodný scenár, za ten dostal aj Zlatý glóbus, cenu BAFTA a ďalšie ocenenia. „Dnes sa už nedá rozprávať o kinematografii a vyhnúť sa Tarantinovi,“ hovorí František Gyárfáš v publikácii Naše filmové storočie (SFÚ, 2019), ktorá je výberom textov o obľúbených filmových dielach Gyárfáša s Jurajom Malíčkom. Hoci si v knihe vybrali Tarantinov film *Nehanební bastardi* (2009), Gyárfáš si myslí, že „Pulp Fiction je bezpochyby najväčší Tarantinov film. Kto ho nevidel, nevie, kam kráčala kinematografia konca tisícročia. Ale to je zbytočná podmienka, videl ho každý. Pulp Fiction priniesol toľko nových formálnych aj obsahových postupov, že by sa mal učiť na školách.“ V Kine Lumière ho premietneme v cykle Reštaurovaná klasika, ktorá predstavuje historicky významné kinematografické diela po digitalizácii a reštaurovaní.

Pri príležitosti narodenín Kina Lumière sa bude premietajú aj film Petra Hledíka *Tretí šarkan* zo zbierok Slovenského filmového ústavu. Tento digitálne zreštaurovaný film je ukážkou práce digitalizačného pracoviska SFÚ, ktoré s úspechom uvádza digitálne reštaurované filmy na prestížnych festivaloch klasického filmu v Lyone či v Bologni. *Tretí šarkan* je zatiaľ posledným digitálne reštaurovaným dielom SFÚ, zároveň je to prvý slovenský sci-fi film určený predovšetkým deťom a mládeži. Ide o filmovú adaptáciu na motívy próz populárneho autora dobrodružných vedecko-fantastických príbehov Jozefa Žarnaya *Tajomstvo Dračej steny*, *Prekliata planéta* a *Tri roky prázdnin* a hovorí o školákoch, ktorí sa pomocou vesmírnej rakety dostanú na neznámu planétu.

Hlavnými hrdinami filmu sú traja kamaráti, ktorí navštevujú základnú školu v dedine Atómová Lehota. Jedného dňa náhodou v jaskyni objavia vesmírnu loď, vďaka ktorej sa ocitnú na vzdialenej planéte Lurida, ktorej ekosystém je úplne zdevastovaný. Tu sa stretnú s pozostatkami dávnej civilizácie a s nepriateľsky naladenými poslednými žijúcimi obyvateľmi. Pôda je pustá, zničená jedovatými dažďami. Malí pozemšťania si tu uvedomia, že zničenie môže hroziť aj ich vlastnej planéte.

Film vznikol nielen ako napínavé rozprávanie o snovom dobrodružstve troch kamarátov, ale poukazuje aj na nebezpečenstvo pretechnizovanej civilizácie a na zneužitie techniky, ktoré môže viesť k zániku života alebo k návratu na najnižšie vývojové stupne, ako o ňom písala dobová tlač. Upozorňuje, že práve mladá generácia si musí toto hroziace nebezpečenstvo zničenej prírody uvedomiť, aby ho mohla zvrátiť. Hoci film vznikol pred štyridsiatimi rokmi, jeho ekologické varovanie je dnes oveľa naliehavejšie ako v čase jeho vzniku. „*Verím, že dnešný človek si najsilnejšie uvedomí závažné otázky rozvoja civilizácie cez vzťah k hrdinovi filmu a cez strach o jeho život. Pritom je dobré, ak je ten film, hoci v jadre sci-fi, nohami čo najviac na zemi,*“ povedal o filme režisér Peter Hledík v čase jeho uvedenia do kín. „*Dokument je svedectvo, ale divák by mal vedieť trochu viac. Mal by sa poučiť a premýšľať o dôsledkoch súčasných negatívnych javov. Hraný film a televízna tvorba to môžu dosiahnuť rovnako účinne ako klasická literatúra.*“

Filmová historička Petra Hanáková z oddelenia vedy a výskumu SFÚ si o filme myslí, že „*v slovenskej kinematografii, mimo televíznej produkcie, veľmi nenájdeme sci-fi filmy. Tretí šarkan je zvláštnou výnimkou. Trochu rozprávka, trochu eko-horor zo súčasnosti, v ktorom traja školopovinní chlapci objavia v Dračej skale za mestom bránu do vesmírneho tunela času a ocitnú sa na 'toxickej' planéte Lurida, ktorá čelí ekologickej katastrofe, je akousi scifi-verziou Zemanovej Cesty do praveku. Ale pripomína tiež Spielbergove Blízke stretnutie tretieho druhu alebo patafyzickú poetiku E. von Dänikena. Tretí šarkan síce, pochopiteľne, filmársky zostarol, na druhej strane jeho ekologické posolstvo – predstava sveta, ktorý sa rúti do klimatickej katastrofy, je dnes ešte nástojčivejšie.*“

Tento rok Kino Lumière oslavuje už svoje 14. narodeniny, po druhýkrát v zrekonštruovaných priestoroch. Najzásadnejší vplyv v tomto období mali na jeho činnosť pandémie koronavírusu a požiar na digitalizačnom pracovisku SFÚ, no diváci sa aj po zatvorení kina do kinosál vrátili. „*Okrem distribučných titulov sa snažíme diváctvu ponúkať aj špeciálne filmové predstavenia, či už prostredníctvom obľúbených cyklov Reštaurovaná klasika, Príbehy umenia, Music & Film, Kino naslepo alebo vďaka spoluprácam s rozmanitými filmovými festivalmi a kultúrnymi inštitútmi. Špeciálny priestor má v našom programe vzdelávací cyklus Filmový kabinet, ktorý sa venuje dejinám svetovej a domácej kinematografie a základom filmovej teórie. Vyzerá to tak, že aj tento rok má slovenská kinematografia výnimočný rok, teší nás, že mnohé slovenské filmy majú u nás predpremiéru, prípadne sú ich predstavenia spojené s diskusiami s tvorcami. A ak hovoríme o rozmanitosti, tak máme na mysli i rozmanité skupiny návštevnictva a ich potreby či preferencie – od detí, cez rodičov, seniorov, ľudí s pohybovým, zrakovým či sluchovým znevýhodnením až po ľudí, ktorí uprednostňujú projekcie s anglickými titulkami,*“ hovorí manažérka kina Zita Hosszúová.

V minulom roku pri príležitosti svojich narodenín Kino Lumière spustilo inkluzívne filmové predstavenia Kino bez bariér pre ľudí so zrakovým či sluchovým znevýhodnením. Na jeseň otvára tretí semester vzdelávacieho cyklu Filmový kabinet s témou Od autorského filmu po globálnu kinematografiu, pre najmenších divákov realizuje Filmový kabinet deťom. Pravidelnou súčasťou programu je tiež samostatná programová zložka Filmotéka – študijné kino SFÚ, ktorá aktuálne pripomína výročia domácich i zahraničných filmových osobností a podoby slovenského kinodabingu.

V čase „narodeninových“ projekcií digitálne reštaurovaných filmov *Pulp Fiction* a *Tretí šarkan* budú 5. a 6. septembra v Kine Lumière pre záujemcov pripravené aj publikácie a DVD nosiče zo SFÚ do vyčerpania zásob. Medzi nimi napríklad kniha Mira Ulmana *Sprievodca klubovým filmom*, kolektívna publikácia *Jánošík a sto rokov slovenskej filmovej kultúry* či DVD nosiče s filmami *Ružové sny* (1976) Dušana Hanáka, *Boxer a smrť* (1962) Petra Solana či *Tisícročná včela* (1983) Juraja Jakubiska.

[Vstupenky na projekciu filmu Pulp Fiction](#)

[Vstupenky na projekciu filmu Tretí šarkan](#)

[Viac informácií o filme Tretí šarkan v databáze SK Cinema](#)

kontakt: Simona Nôtová, tlačová tajomníčka SFÚ, tel.: +421 2 5710 1542, simona.notova@sfu.sk